

Székelyország

«Székely-Udvarhely»

Csik, Háromszék, Maros-Torda, Torda-aranyos és Udvarhely-vármegyék partoktól független, székely érdekű ujsága.

Előfizetési ára: egész évre 10 K, félévre 5 K
negyedévre 2 K 50 f. Egyes szám 16 fillér. Hirdetések díjszabás szerint. Megjelenik minden vasárnap

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. sz. Telefon 15. sz. Postafeliratkezelési csekk- és kifizetési számla 10489. sz.

Villamosság, vízi és földgáz-erő a Székelyföldön.

Magyar emberigyarlóság, hogy a meglevő, kézzel fogható előnyök okszerű, józan észszerű felhasználása helyett más, talán elérhetetlen, mindenesetre kockázatos dolgok után szaladgál, — akár csak a tapasztalatlan gyermekek, aki pillanatnyi felbuzdulásában mindent a legnehezebb oldalán csinál.

Ezt juttatja eszünkbe itt, a Székelyföldön Budapest főváros illetékes tényezőinek szorgos tevékenysége, mely arra irányul, hogy a széntermelés és szén-szállítás nehézségeiből származó ama veszélyt, mikép a főváros egy szép napon sötétségben maradhat — elhárítsa.

Stark Lipót, a fővárosi villamos művek igazgatója ugyanis most két tervezetet tanulmányoz.

Az egyik Steller Antal mérnök terve, mely szerint a Tisza és a Tarcal-patak felhasználásával Técső mellett vízeséseket állítanak elő. A két vízduzzasztással 148 000 lóerőt, ezzel 220 millió kilóvattóra villamos áramot állítanak elő és 350 km. távolságról a fővárosba vezetnék. Ennek költsége 50 millió K-ra menne.

A másik tervet Szücs Béla mérnök kombinálta, aki a vízművet a Száván, Varasd mellett akarná felállítani, mintegy 30 km. hosszú csatorna építésével. Három telepen 1 millió lóerő és ezzel körülbelül 160 millió kilóvattóra áram lenne nyerhető. A fővárostól 250 km. a távolság s a költség 40 millió korona.

Ezek a mérnök urak azt hiszik Erdélyben és a Székelyföldön nem jártak. Talán a földgázról sincs tudomásuk. Különben az erdélyi és a székelyföldi természetes, Istenadta kedvező viszonyokat, számításokon kívül nem hagyták volna.

Az ilyen kérdések helyes megoldásánál azonban úgy az E. M. K. E., mint az E. K. E.-nek akcióba kellene lépnie, hogy Erdély és a Székelyföld természetes vízi és földgázerejéről az illetékes tényezőket felvilágosítsák.

Nekünk, a Székelyföldnek s általában az országnak is érdeke, hogy parlagon heverő természeti kincsinek értékesítést nyerjenek.

Talán az erdélyrészi (székelyföldi) kirendeltség is tehetne valamit e téren?

Mindenesetre fontos az, hogy Erdély és a Székelyföld felé tereltessek a kész, az adott természeti erők kihasználása céljából a figyelem. Annál is inkább, mert itt a főváros összehasonlíthatatlanul olcsóbb árértékű megtalálja a villamosáram fejlesztéséhez szükséges vízi és földgázerejét. A távolság pedig ezzel szemben nem jöhet számításba, mert a drótvezeték elviseli az áramerőt s így igen sok millió korona felesleges befektetés megmarad.

Mi egyelőre csak a célt s az annak kivitelére szolgáló eszközöket akartuk figyelembe ajánlani. A részletek kidolgozása a szakértők feladata.

Betegh Pál.

A hős 82-esek.

A cs. és kir. Hadügyminisztérium 1916. január 20-án kiadott 362-ik számú veszteség lajstromába foglalt székelyudvarhelyi csász. és kir. 82-es ezredbeli tisztek és legénység névsora (LXXI. közl.)

Ádám Dénes 2 sz. Udv. Magyarhidegkut 1883 hadifogoly (Moskau, Oroszország). — Ádám György 1 pót. Udv. Bözöd 1894 hadifogoly (Oroszország). — Ágoston Gáspár Csikrákos 1893 hadifogoly (Oroszország). — Albert Ferenc 3 sz. Csikszenttamás 1884 hadifogoly (Tomsk, Oroszország). — Albert János 1 pót. Beszterczenaszódvm. Árpástó 1885 hadifogoly (Oroszország). — Almási Gábor 1 pót. Csikszenttamás 1883 hadifogoly (Oroszország). — Ambrus András József 12 sz. Csikgyimesfelsőlak 1893 hadifogoly (Oroszország). — András Ferenc pót. 4 pót. Udv. Kecskisfalud 1885 hadifogoly (Oroszország). — András Károly pót. 1 sz. Csikménaság 1888 hadifogoly (Oroszország). — András Raimond 14 sz. Csikvm. Kilyénfalva 1886 hadifogoly (Oroszország). — András Gyula őrzető, c. tizedes 4 sz. Udv. Medesér 1894 hadifogoly (Oroszország). — Angi István 1 pót. Csvm. Gyergyószentmiklós 1894 hadifogoly (Oroszország). — Antal Gábor 7 sz. Csikgyimesbükk 1889 hadifogoly (Nikolsk-Ussurysk, Oroszország). — Antal Gyula tizedes, c. szakaszvezető Csikszépvíz 1887 hadifogoly (Petropawlowsk, Oroszország). — Asztalos Lajos (Minya) őrzető 13 sz. Udv. Szederjes 1891 hadifogoly (Oroszország).

Bacsoni István népf. Csikgyimesfelsőlak 1892 hadifogoly (Oroszország). — Balázs Ferenc 1 pót. Udv. Korond 1893 hadifogoly (Oroszország). — Balázs János pót. Csvm. Gyergyóremete 1888 hadifogoly (Nikolsk-Ussurysk, Oroszország). — Balázs Péter pót. 4 pót. Csvm. Gyergyóditró 1899 hadifogoly (Nowo-Nikolajewsk, Oroszország). — Balázs Simon 1 pót. Udv. Szentegyházsfalu 1894 hadifogoly (Oroszország). — Balázs Lajos népf. Ud-

vm. Olasztelek 1883 hadifogoly (Oroszország). — Baliga Fülöp 14 sz. Csikgyimesközéplak 1889 hadifogoly (Oroszország). — Bálint Mátyás szakaszvezető 3 géposzt. Csikgöröcsfalva 1886 hadifogoly (Oroszország). — Bálint Péter népf. Csvm. Tekerőpatak 1894 hadifogoly (Oroszország). — Banucza Péter 3 sz. Szolnokdvm. Hollómező 1885 hadifogoly (Pizzighetone, Italien). — Barabás Lajos tizedes 2 pót. Székelyudvarhely 1881 hadifogoly (Nikolsk-Ussurysk, Oroszország). — Bartha János pót. Udv. Olasztelek 1881 hadifogoly (Oroszország). — Bencze Lajos őrzető 4 sz. Udv. Székelylengyel-falva 1888 hadifogoly (Oroszország). — Bencze Lajos népf. 1 pót. Székelyudvarhely 1894 hadifogoly (Oroszország). — Bene Benjamin népf. Csikbánfalva 1882 hadifogoly (Oroszország). — Bene Lajos 8 sz. Csvm. Kászonimpér 1893 hadifogoly (Oroszország). — Benedek András népf. 1 pót. Udv. Kisbaczon 1892 hadifogoly (Oroszország). — Benkő Miklós szakaszvezető 1 pót. Torda-aranyosvm. Székelykocsárd 1884 hadifogoly (Oroszország). — Bernát István (Darvas) 1 sz. Csvm. Gyergyószentmiklós 1892 hadifogoly (Oroszország). — Biró Lajos őrzető, c. tizedes 11 sz. Udv. Ujszékely 1890 hadifogoly (Nikolsk-Ussurysk, Oroszország). — Biró István pót. 1 pót. Udv. Zetelaka 1883 hadifogoly (Oroszország). — Blénesi József őrzető 14 sz. Csvm. Gyergyószentmiklós 1895 hadifogoly (Oroszország). — Boda Sámuel tizedes 12 sz. Udv. Kisbaczon 1891 hadifogoly (Rasdolnoje, Oroszország). — Bodó János pót. Csikszentdomokos 1885 hadifogoly (Nikolsk-Ussurysk, Oroszország). — Boja Mózes népf. Udv. Erked 1894 hadifogoly (Oroszország). — Bokor Gábor pót. 3 pót. Csvm. Gyergyóvasláb 1883 hadifogoly (Petropawlowsk, Oroszország).

(Folytatjuk.)

Névjegyek megírók és mindenféle nyomtatványok készítőinek e lap kiadóhivatalában.

Május Szerbiában

Nehéz virágos illattal
telt meg a levegő,
Balzsamot lel ebben minden
lélekben szenvedő.
Milyen csodás varázslat ez,
mely az Isten műve...
Megmozdul a posztón álló
öreg baka szíve!

Lombos erdők integetnek,
csalogatnak erre —
Lágyan bugnak s kérve-kérnek:
magyar baka gyere...
Szép virágos lombom alatt
pihenj meg édesen,
Madár dala altat majd el
s álmod el nem veszem.

Öreg baka deresedő
haját simogatja,
Odahaza jár a lelke,
szívét más bánthatja.
Nem szól, de a nehéz sohaj között
arca kezd derülni,
A süköi szép erdőben
szeretne leülni.

Sükö alatt az erdőbe,
igen — oda vágyom,
Térdig járhatnék ott fűben
s illatos virágban.
Nem kell nekem idegen föld
semmiféle bája!...
Van nekem, hol gyönyörködjem
Erdély országába!

Szebb ott sokkal hegy és erdő,
szebb a madárdal is...
Vigabban száll minden felhő —
szebb a virágja is.
Az öröm is tisztább sokkal!
hát még a boldogság!?
Átévezni mind ezt, bizony
nem volna bolondság!
Jagodina, 1916. május 13.

Papp István,

m. kir. 33-as népfelkelő.

Székely hősök.

Csik-, Háromszék-, Marostorda-,
Tordaaranyos- és Udvarhelyvár-
megyékből származó és a világ-
háboruban megsebesült, meghalt
vagy hadifogságba jutott hősök-
nek a hadügyminisztérium vesz-
teség lajstromai alapján össze-
állított hiteles kimutatása.

LXXIII.

Az 1915 aug. 3-án kiadott 227
sz. veszteség lajstrom szerint:

Adi János 2 gye. 7 sz. Hszvm.
Körspatak 1894 ms.

Balázs József 2 gye. 9 sz. Hszvm.
Köpecz 1893 ms. — Barabás Adolf
2 gye. 16 sz. Hszvm. 1878 ms. —
Bardocz Péter 2 gye. 8 sz. Hszvm.
Futásfalva 1872 ms. — Benkő Fe-
renc 2 gye. 16 sz. Hsz. Barót 1883
megs. — Bitai Géza 2 gye. 16 sz.
Udvm. Telekfalva 1886 ms. — Bora

János pótt. 82 gye. Szolnokdvm.
Oroszmező 1879 hadifogoly (Orosz-
ország). — Bucs Sándor 2 gye. 16
sz. Hsz. Bitá 1893 ms.

Dálnoki László 2 gye. 10 sz. Hsz.
Léczfalva 1892 ms. — Doberlán-Luka
Miklós 2 gye. 9 sz. Hsz. Bikfalva
1886 ms.

Földvári Péter szakaszvezető 2 gye.
14 sz. Hsz. Hidvég 1886 ms.

Gejtan György 2 gye. 10 sz. Hsz.
Bikfalva 1882 ms. — Gajdo József
tart. 2 gye. 6 sz. Hsz. Eresztevény
1886 ms.

Gyönös Áron pótt. 2 gye. 5 sz.
Hsz. Székelytamásfalva 1886 ms.

Héjja Lajos pótt. 2 gye. 10 sz.
Hsz. Sárfa 1889 ms.

Sárkány Ferenc 2 gye. 9 sz. Hsz.
Kézdizászfalva 1894 ms.

Száfta János 2 gye. 6 sz. Hszvm.
Dobolló 1880 ms. — Szöcs István
2 gye. 9 sz. Hsz. Szárazajta 1894
megs.

Tagyas Sándor 2 gye. 8 sz. Hsz.
Sepsiszentgyörgy 1894 ms. — Takó
István 2 gye. 3 sz. Hsz. Barót 1890
megs.

Varga Pál 2 gye. 16 sz. Hszvm.
Mikóujfalu 1895 ms.

Zögön András 2 gye. 8 sz. Hsz.
Ozdola 1881 ms.

Az 1915 augusztus 4-én kiadott
228 sz. veszteség lajstrom szerint:
Ábrahám Izsák 29 hgye. 2 sz.
Marostvm. Mezőcsávás 1894 ms. —
Árva János 50 gye. 9 sz. Tavm.
Kercsed 1889 hadifogoly.

Bács Jakab 50 gye. 12 sz. Tavm.
Magyarpéterd 1890 hadifogoly. Biró
Sándor szakaszv. 101 gye. 13 sz. Mt-
vm. Sóvárád 1892 megs. — Brudar
Mózes 50 gye. 12 sz. Tavm. Ma-
gyardécse 1890 hadifogoly.

Decsan György 50 gye. 5 sz. Ta-
vm. Alsófüged 1887 ms.

Florián György 50 gye. 7 sz. Ta-
vm. Magyarpéterd 1893 ms.

Gliga Gábor pótt. 50 gye. Tavm.
Bányabükk 1887 hadifogoly (Orosz-
ország).

Hoko Miklós c. ővezető 50 gye.
12 sz. Tavm. Székelykocsárd 1892
hadifogoly. — Horváth Athanasius
pótt. 50 gye. Tavm. Örményes 1884
hadifogoly (Oroszország). — Hudrics
János Miklós pótt. 50 gye. Tavm.
Bisztra 1891 hadifogoly (Orosz-
ország).

Jank Gligor 50 gye. 9 sz. Torda-
vm. Felsőpodsa 1894 hadifogoly.
(Folytatjuk.)

Az igazi székely

összetart és támogatja azt a lapot,
mely a Székelyföld egysége, előha-
ladása s így mindnyájunk érdekében
küzd. Csekély 2 K 50 fillérért há-
rom hónapig bárhova elküldjük a
„Székelyország“-ot, melynek minden
száma érdekes és értékes közlemé-
nyeket ad.

Női kereskedelmi

tanfolyamot végző leányok szá-
mára új és nagyon kedvező
bennlakás alkalmat kínálkozik
Brassóban.

A kenyérkereső pályára készülő
leányok taníttatása már most is na-
gyon nehéz. A háborút követő évek-
ben még nehezebb lesz. Pedig a
közélet szemmel láthatólag úgy ala-
kul, hogy minél nagyobb számban
kell leányainkat tisztviselői pályára
utalnunk. Két dolog most még tisztán
állhat mindenki előtt. Egyik,
hogy a nagymértékben megfogytat-
kozott férfi munkaerőt nőknek kell
pótolniuk, a hivatalokban. Másik,
hogy a leányok tisztességes férjhez-
adása nagyon nehéz lesz. Mindkét
körülmény arra készíti a tanuló
leányt, hogy minél hamarabb és minél
kevesebb anyagi áldozattal meg-
élhetést biztosítson magának.

E célra jelen körülmények között
legalkalmasabbnak látszik a női ke-
reskedelmi iskola felkarolása. Ezek
az okok indították arra a brassói
szent ferencrendi nővérek zárdáját,
hogy a női kereskedelmi tanfolyamra
beiratkozó leányok számára bennla-
kást nyisson.

Ez a bennlakás — Isten segítségével —
a jövő 1916—17 tanév kez-
detén meg fog nyitni.

Elhatározásunkban következő néző-
pontok vezettek:

1. A bennlakás intézetünk külön-
álló részében lesz elhelyezve, mely
úgy pedagógiai, mint egészségügyi
kivánalmaknak teljesen megfelelő
fékvéssel 2—3 pernyi távolságra
van az állami kereskedelmi szakis-
kolától.

2. A beiratkozó leányok havi 70
koronáért teljes ellátást, gondozást,
felügyeletet és tanulmányaikban szük-
ség szerű vezetést nyernek.

3. Működésükben lesz magukat a né-
met nyelvben elméletileg és gya-
korlatilag alaposan kiképezni és
mérsékelt díjazás mellett bármely
hangszert megtanulni.

4. A nálunk végzett polgári isko-
lás leányoknak az az előnyük is
meglesz, hogy nem kell intézetet
váltogatniuk, ami már maga is
számba veendő megtakarítással jár.

Felvételre jelentkezni folyó év má-
jus havától kezdve a jövő tanév
kezdetig az intézet előjárásánál
bármikor lehet, akár szóval, akár
írásban. Jelentkezők pedig minden
egyéb fölvilágosítást az intézet fő-
nöknőjétől megnyerhetnek szóbeli
vagy írásbeli utasítás alakjában.

Még csak egyet!

Érezzük, hogy nem csekély dolog
amire vállalkoztunk, de számba vet-
tük a mostani nehéz idők intő sza-
vát, bizunk erőinkben s a vallásos
és hazafias leánynevelés diadalában
s azért minden áldozatra készek
vagyunk.

Miénk legyen a munka, hazánké
az áldás és Istené a dicsőség!

Brassó, 1916. május havában.

Preisz Mária Szalézia,
intézeti főnöknő.

Székelyek!

A nemsokára két éves világháború
— melyhez hasonló még nem volt
a világ fennállása óta — reánk, szé-
kelyekre óriási terheket rótt.

A hazafias kötelességeket a szé-
kely nemzet bámulatos áldozatkész-
séggel teljesítette. Ez tehát a tölté-
nelem feljegyzésére való.

Igen ám, de hogyan lehetséges a
feljegyzés? Ugy, hogy mindenki írja
le a világháború kezdete óta vele
történeteket hűen, igazságosan úgy,
ahogyan tudja és még emlékezeté-
ben van.

Történelmi időkkel élünk. A legap-
rólékosabb részlet is érdemes a fel-
jegyzésre, hogy azokból az arra hi-
vatott írók egészét, maradandó em-
léket alkotsanak az utókor számára.

Az ember élete mulandó **írtéssel**
azonban — különösen e nevezetes
időszakban — **örökre megmarad-
nak, de csak úgy, ha azokat
a krónikások feljegyzik.**

Ezt jól jegyezze meg mindenki...
**Az a maradandó tehát csupán,
amit írásban foglalva, hátra
hagyunk az utókornak.** Egyéb,
mint a szó elhangzik, a semmiségbe
vesz és idők multával maga az ese-
mények hőse sem fog saját tetteire
is hiven emlékezni.

Székely nemzetünk két lelkes,
eddig alkotott becses műveikben is
örökre élő krónikása: *Benedek Elek*
és *Gaál Mózes* a Székely Egyesület
megbízásából arra törekszik, hogy a
dicsőséges haditettekben oly rendki-
vül gazdag székely nemzet fiainak,
honleányainak a világháború alatt
végzett dolgait áldozatkészességét örök-
életűvé tegyék megírandó munká-
jukban.

Ehhez az adatokat nekünk, mind-
anyiunknak kell összehordanunk,
mert csakis így remélhetjük, hogy
olyan egész mű örökítse meg a szé-
kely nemzet világháborús küzdelmét,
amely a fényes eredményhez való-
ban méltó legyen.

Ezek az adatok pedig a következ-
zők:

1. A harctéren küzdő székely ka-
tonák olyan levelei, amelyek fajunk
erős lelkét, hősi indulatát, köteles-
ségtudását jellemzik.

2. Az egyes újságokban megírt
harci epizódok, melyeknek szereplői
székely katonák voltak.

3. Felemlítése *névszerint* azoknak
a családoknak, melyekből apa és fiu
(estleg több fiu) vett és vesz részt
a világháborúban.

4. A vitézségi érdemmel kitüntetett
tek azon ténykedésének részletes le-
írása, a mellyel magukat érdemessé
tették a kitüntetésre.

A „Székelyország“ az eddig ha-
sábjaian napvilágot látott sok és igen
becses adatokat, hazafias készséggel
bocsátja rendelkezésére a székely
nemzet lánglelkű, nagyérdemű kró-
nikásainak. S amint eddigelé közölte,
ugy ezután is bármily csekély érté-
künek látszó, de a székelyekre vo-
natkozó háborús ténykedésekről a

legnagyobb készséggel megemlékezik éppen azért, hogy így a történetírás adatait az arra illetékesek birtokába juttassuk.

Hazafias bizalommal, székely testvéri szeretettel kérjük tehát úgy a különböző harctereken lebozó péreinket, székely atyáinkfiatit, mint az itthon lebozókat, hogy a szent cél minél szélesebb körű elérésében támogatni szíveskedjenek — az adatoknak a „Székelyország”-hoz való beküldésével.

Ne higgye senki azt, hogy amit Ő tud, más is tudhatja. Bármily kis értékűnek tartja a maga részéről a tudott részletet, közölje azt velünk, mert — ismételjük — csakis így alakulhat ki az eseményeknek nagy egész képe.

Félre az álszemérmeskedéssel, a tulzott szerénységgel! Most nem az egyén, hanem a székely nemzet vitézi tetteiről van szó. Itt az egyén csak pusztá szereplője, megtestesítője lehet a nemzet hősiességének.

Ez az igazság. Így nézze mindenki a hadi ténykedések leírását és ezért tartsa hazafias kötelességének a valódi adatokat a „Székelyország” szerkesztősége Székelyudvarhely címére, akár pedig Benedek Elek, a Székely Egyesület titkára Budapest, VIII. Bérkocsis-utca 16., a nyári hónapokban májustól szeptember végéig: Kisbaczon (Udvarhelyvm.) címre minél előbb beküldeni.

Székelyek! Nemzetünk becsületes, önzetlen küzdelmeit örökítjük meg. Ez pedig honfiúi kötelességünk!

Rajta tehát, mutassuk meg, hogy e téren is helyt állunk; a történetíróknak pedig van és lesz mit feljegyezzenek székely hőseinkről!

Hazafias üdvözléssel:
a „Székelyország”
szerkesztősége.

„Székely vasútat”: a székelyeknek!

HIREK.

— **Kitüntetett 82-esek.** Ő cs. és apostoli kir. Felső Heszki Gyula tart. egészségügyi zászlósnak a vitézségi érem szalagján az arany szolgálati keresztet adományozta és elrendelte, hogy Friedrich Gramen von Beck Rzikowsky ezredesnek a legfelsőbb elismerés (Signum Laudis) tudtul adassék. — Jakabffy Béla tart. hadnagy az ellenség előtt tanúsított bátor és vitéz magatartásáért az I. oszt. ezüst vitézségi érmét kapta.

— **A képoiselőház** június 7-én újból megkezdte üléseit.

— **Dr. Lányi Imre** székelyudvarhelyi ügyvéd, 82-es gyalogezredbeli tartalékos hadnagyot, aki háromszor volt immár a csatatéren és mindannyiszor sebesülten érkezett vissza, tartalékos főhadnagynak léptették elő.

— **A negyedik hadikölcsön** jegyzése már közel van a két milliárdhoz s tekintve azt, hogy **e hó folyamán még a jegyzéseket elfogadják,** ez a fényes eredmény növekedik. Az Agrár Takarékpénztár székelyudvarhelyi fiókjának különnösen szép sikert ért el. Ha összehasonlítjuk az első hadikölcsönre történt 62.500 K, másodikra 93 ezer 450 K, harmadikra 309.550 K, összesen 465.500 K-át a negyedik hadikölcsönre jegyzett 619.600 K eredménnyel, kitűnik, hogy az előző három jegyzést most 154.100 koronával haladta felül. Ez a dicséretre nem szoruló ügybuzgalomnak tagadhatatlan jele egyrészt, amelyért elsősorban **Vértes Simon** központi főtisztviselőt, az Agrár székelyudvarhelyi fiók intézetének agilis, széles látókörű jelenlegi vezetőjét illeti a méltó elismerés, másfelől pedig a közönség bizalma, hazafias érzése hozta meg a nagyszerű eredményt. A székelyudvarhelyi postatakarékpénztárnál eddig 157.700 koronát jegyeztek s miután **a jegyzési határidőt bizonytalan időre meghosszabbították,** az elkészítettek sietősen még jegyezhetnek hadikölcsönt. Névszerint fogjuk kimutatni azon összegeket, melyeket az említett két intézetnél jegyeztek.

— **A süköi öreg tiszteletes** nemcsak itthon, hanem itthonról a táborban is vigasztaló lelki atyja az ő népének — minden ügyes-bajos dolgokban. Erről tanuskodik **Papp István** 33-as honvéd népfelkelő levele is, a melyben **Boj Károly** tiszteletes urhoz Jagodinából intézett derűs hangú soraiban — többek között — ezeket írja: „Általában, a katonák között kiütött a versírás epidémiája és — mi tagadás benne — én is bele estem. Azt állítják, hogy ez a betegség nem gyógyítható, de nem is halálos és az a sajátsága van, hogy aki olvassa, nagyobb kínokat szenved, mint az, aki írta. Kedves Tiszteletes ur, bocsássa meg nekem ezt a figyelmetlenségemet, de Isten látja lelkem — nem rossz szándékból teszem. Kedves lapját megkaptam és ez igazán nagy örömet szerzett nekem is, meg kedves nőmnek is. Köszönetem érte. Ha az Egek is úgy akarják, a legközelebbi szabadságomat Süköben szándékozom eltölteni. Üdvözlí szívélyes tisztelettel: **Papp István** népfelkelő.” **Papp István** alföldi származású, igen derék, jóra való géplakatos. Felesége süköi székely. Örömeinkre szolgál, hogy a Székelyföldet, a bércei Erdélyt a rónaságon született magyar oly nagyon megszerette. Egyik csinos versét a „Székelyország” mai számában közöljük s mint új székelyt e helyen is üdvözljük!

— **A gyorsponat** Predeáltól Arad felé Budapestre ismét közlekedik tegnap óta.

— **A kis Letsch-hadnagy.** Mult év nyarán került Székelyudvarhelyre Letsch Lajos tüzértársaival. Mindannyian nehezen, mondhatni fájó szívvel váltak meg a sarkantyus

csizmától. Beosztották a híres 82-es ezredbe. Őszkor aztán az olasz harctérre ment, mint hadapród. Századából Fülöp medikussal ketten maradtak sértetlenül. Majd ismét új ezredhez, a 61-es pionírekhez jutott s azóta szakadatlanul és vitézül harcol az ifjú hős leghitványabb ellenségünk: a talián ellen. Közelebből hadnagy lett és a kis ezüst vitézségi érmét most tűzték mellé. Csodálatos korszak, mely a gyermekifjából is vitéz hőst nevel!

— **A gyapju** most igen értékes árucikk. A racka gyapju ára gyárilag mosott állapotban kilónként 10 korona. A mosást házilag is el lehet végezni. Nyírás után egy vagy több (tisztaság és zsírosság tekintetében közepes minőségű) juhok bundáját úgy, amint lenyirták, pontosan lemérjük. Azután valamely megfelelő edényben 30—35 Celsius fok melegű vízben mosó-szóda vagy szappangyökér hozzáadásával, avagy csak egyszerűen szappannal — jól ügyelve arra, hogy minél kevesebb gyapju menjen kárba — addig mosuk, amíg szemre egészen tiszta lesz. Mosás után jól megszáritva, ismét lemérjük. A két mérés között való különbség adja a levonandó százalékos eltérést — megkapjuk a tiszta gyapju mennyiségét. A kiszáritott tiszta gyapju kilogramja 10 korona.

— **Háborus hírkövacsok** mindenütt vannak éppen úgy, mint kávéházi Konrádok. Valahányszor páratlan vitézséggel harcoló csapataink egy-egy nagyobb sikeréről jön hivatalos jelentés, a hamis háborus hírek féktelenül merész kovácsai — felrúzzák az ő nagy pörölyüket és nem szégyenlik a tényleges győzelmet mindannyiszor kiesztelt újabb, tulzott, valótlán hírekkel tulkalapálni s így ezzel a valódi helyzetet — akár csak ellenségeink — lekicsinyelni, háttérbe szorítani ahelyett, hogy az elért fényes győzelemnek őszintén örvendene és másokat is örvendezni hagynának. Ezek a telhetetlenek, kik — rossz szokásuk szerint — mindent egyszerre felfalni akarnának, — még ha az a mások legdrágább kincsébe: életébe kerül is. És az a bosszantóan különös, hogy az ilyen hírkövacsok itthon bujkáló, önmaguknak tekintélyt, szavahihetőséget vadászó, a katonaságtól pedig remegő alakok, kiknek tehát halvány sejtelmük sincs a háboru vért és életet kívánó hazafias kötelességeiről. Olyan angolszerű intrikusok, kik szeretik a minél nagyobb sikereket, de csak a saját becses bőrük kímélése, itthon tartása mellett... Csodálatos, hogy az ilyen, mindig komoly és pedig nagyított formában mutatott képpel dolgozó hírkövacsoknak még ma, oly sok csalódás, becsapás után is kerülnek jóhiszemű áldozatai, kik — az egyedül **hiteles és elfogadható hivatalos jelentések** mellett — felülnek a hamis hírkövacsok fantasztikus meséjének a helyett, hogy a mások köpenye alá

bujkáló alakokat példás büntetés kiszolgáltatása céljából, az illetékes hatóságnak feljelentenek... Nem figyelmet és meghallgatást, de szigorú büntetést érdemelnek — a hamis hírkövacsok! Tessék őket feljelenteni, mert nekünk hamis győzelmi hírekre nincs szükségünk, hiszen a valódiak is páratlanok és valóban dicsőségesek az egész világ előtt, hála Istennek!

— **Katonai előléptetések.** Rothenary Albert ezredes, a székelyudvarhelyi 82-es ezred parancsnoka **Marczel János** népf. szakaszvezető, c. őrmestert — valóságos őrmesternek, **Majda Henrik** gy. c. szakaszvezetőt — tizedes, címz. őrmesternek, **Barabás György** és **Gál István** népf. gyalogosokat — tizedeseknek, **Rosenfeld Imre** népf. gyalogost — népf. gy. c. őrzetőnek léptette elő.

— **Cséplőgépezők és fűtők felmentése.** A hadügyminisztérium a honvédelemügyi miniszterrel egyetértőleg 8700. eln. Mg.-A—1916. szám alatt kiadott rendeletében intézkedett, hogy a mögöttes országokban katonai, illetve népfelkelői szolgálatot teljesítő gyakorlatilag képzett gőz- és motorcséplőgépezők és fűtők, valamint azok a cséplőgéptulajdonosok, akik saját gépjüket hivatottak kezelni — 1916. évi november hó 30-ikáig azonnal felmentessenek. A hadsereg főparancsnokság lehetővé tette, hogy a harctéri szolgálatot teljesítő cséplőgépezők és fűtők is kapjanak szabadságot hasonló értelemben. A felmentést hivatalból, kérvény benyújtása nélkül engedélyezik az illetékes csapatparancsnokságok.

— **Török ifjak a Székelyföldön.** Marosvásárhelyre a fa- és fémipari szakiskolához 14, Székelyudvarhelyre a kő- és agyagipari szakiskolához pedig 3 török ifjú érkezett kiképzésre.

— **A varju husát** Németországban igen kedvelik. Azt mondják, hogy a fiatal varju hús jobb, mint a csirkepecsenye. Nem lehetetlen, hogy az élelmes vadászok százával fogják itt is piacra hozni s bizonyára bevőjük bőven akad. Írtásukkal a mezőgazdasági termelésnek sokat használnak.

— **Hősi halál.** Kovácsnay József, m. kir. 24. gyalogezredbeli honvéd, háromszékvármegyei angyalosi földbirtokos 26 éves korában, február 16-án Staniszlauban elhunyt. Hazaszállított holttestét e hó 23-án Angyaloson temették el.

— **A nagyszebeni gyalogsági hadapródiszkola** első évfolyamára az 1916—17-iki tanév kezdetén (szept. közepe táján), mintegy 50 oly ifjut vesznek fel, akik a 14-ik életkort elérték, de a 17-iket túl nem haladták s valamely közép- vagy polgári iskola 4 osztályát legalább elégségesen végezték. Felvételi kérvények legkésőbb július 8-ig a budapesti cs. és kir. hadapródiszkola-parancsnokságnál, magyar állami alapítványi díjmentes helyre pedig folyamodva-

nyok a m. kir. honvédelemügyi miniszteriumhoz nyújtandók be. Felvételi szabályok 45 fillér beküldése ellenében a Hadapróiskola parancsnokságától Budapest, I. Lipótmező 1 szerezhetők be. Hiányosan felszerelt vagy elkésve érkező kérvények, figyelembe nem vehetők.

— **A pontatok Székelyudvarhelyre** reggel 7 óra 20, délután 1 ó. 32, este 7 óra 30 perckor érkeznek és indulnak: reggel 8, délután 3 és este 7 óra 48 perckor.

— **A nemleges vallomás — bűnpártolás.** Igen érdekes ítéletet hozott a Kuria. Megállapította ugyanis, hogy az a tanu, ki azt vallja, mikép egyes sértő szavakat nem hallott, ha ez a vallomása valónak nem bizonyul, akkor — bűnpártolást követ el. Ítéletében a Kuria azt is kimondotta, hogy a bűnpártolás megállapításához az sem szükséges, hogy a vádlott cselekménye eredményre vezessen.

— **A szamarak** ára is lényegesen emelkedett. Levágásra nagyon keresik és 120—250 koronát fizetnek darabjért — minőség szerint.

— **Kutya-dolog,** hogy éjszakánként Székelyudvarhelyt, a Kossuth utcában tömegesen összegyűlő kicsi és nagy kutyák finom vegyes ugatásai, vonításaitól aludni, az éjszaka csendjét szeretők pedig sétálni nem tudnak. Erre igen hatásos eszköz volna a földmívelésügyi miniszternek még a múlt év végén a törvényhatóságok vezetőihez küldött utasítása, mely szerint elkellene rendelni, hogy a kóbor ebeket a gyepmesterek azonnal kiirtsák; arra pedig, hogy a mezőkön szabadon járó kutyákat bárki is lelőhesse, általános engedélyt kell adni. A miniszter e rendeletében azt is mondja, hogy ha az ilyen kóbor ebeket a kerülők, a csőszök satöbbi lelövik, jutalmakat adjanak nekik. Nem ártana talán a kutya-bileték előszedése és az adózás szigorubb végrehajtása is e téren...

— **Birtokvásár Tordaaranyosban.** Tordai tudósítónk jelenti: Csontos Miklós mezőtőháti nagybir-

tos Tordaaranyosmegyében levő birtokának kiegészítéséül megvásárolta Izmael Mihálynak a radnóti határban elterülő 380 és Csiki G. Miklósnak ugyanott, az Izmael-féle birtok szomszédságában elterülő 190 kat. holdas birtokát. Örömmel adunk hírt minden olyan erdélyi birtok-vásárról, melyben magyar gazda a vevő. Csontos Miklósnak, kinek három fia küzd a fronton, a birtoka ezzel közel 2000 holdat tesz ki.

— **Búcsu.** Czikmántory Albert székelyudvarhelyi pénzügyőri szemlész, ki nem csak a harctéren szerzett a hős 82-esek vitézek soraiban kis ezüst érmet, de jelenlegi állásában is azzal, hogy a szakasz a gabona rekvirálásából megillető jutalékát az ő indítványára ajánlotta fel a hadbavonultak árvái és özvegyei javára, humánusan cselekedett — Petrosénybe történt áthelyezése s hirtelen távozása miatt ezuton vesz búcsút minden rokona, jóbarátja és ismerősétől.

— **A „Magyarország”** egyik legjobb politikai napilap, mely a székelyföldi érdekeket is szolgálja. Szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, VI. Teréz-körút 22. sz. a. van.

A pillágháborubban megsebesült, meghalt vagy hadifogságba jutott — Csik-, Háromszék-, Marostorda-, Tordaaranyos- és Udvarhely-vármegyék bármelyik községébe tartozó s külön a hős 82-es katonák hiteles és teljes névsorát egyedül a „Székelyország” c. ujság közli. E lapot három hónapig 2 K 50 fillérért bárhova s így a táborba is bérmentesen elküldi a „Székelyország” kiadóhivatala, mely Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz. alatt van. — Rendelje meg azonnal! Posta-utalványra írja le a címet és küldje be a csekély előfizetést, melynek vétele után hetenként pontosan kapja a „Székelyor-

szág”-ot, a székelység hű barátját.

Hármas méhkaptár (országos méretű) előnyös árban átvethető. *Ugyanitt sodrony fejtű és más méhészeti eszközök is eladók. Cím e lap kiadóhivatalában.*

Jegyezzen minden jó hazafi hadikölcsönt!

Öröm és haszon

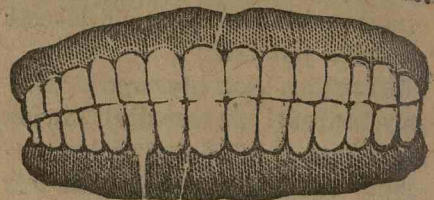
kinálkozik azoknak, akik a Vásárnapi Könyvet olvassák, mert e nagyszerű heti füzetke minden szükséges tudni valóról szóval és képekkel bőven tájékoztat. Aki a Vásárnapi Könyvet olvasni és terjeszteni akarja, az hivatkozzék a „Székelyország” jelen közleményére és írjon az Országos Közművelődési Tanácsnak: Budapest, IV. Ferenciek-tere 3. szám alá, a honnan a „Vásárnapi Könyv” mutatóvényszámát azonnal megküldik.

A harctérre mindenki

tábori borítékban küldhet és küldjön is hírlapot itthonról.

Nyomtatja és kiadja **BETEGH PÁL** könyvnyomtató Int. Székelyudvarhelyt.

Fogászati műterem

Springer M.

Brassó, Lóplác 10. sz. l. em.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy műtermemet áthelyeztem a fenti cím alá. Végzek minden a fogászat terén előforduló teendőket u. m.: mindenféle **fogtömést** (plombálást) és **fogcsinálást**.

Ugy egyes fogakat, mint egész fogsort rágásra használhatóan a gyökérnek a szájból való eltávolítása nélkül. Ugyisint **arany** foglalat, vagy **platinával** is.

Arany fogkoronát, hidmunkát szájpadlás nélkül, valamint a szájból ki nem vehető. Nem jól illő fogsorok átalakítását is.

Minden munkát a legjobb kivitelben készítek.

Fog- és gyökérhúzást a legkényelmesebb bánásmód mellett eszközölközök.

Kiváló tisztelettel:

SPRINGER M.

áll. vizsgázott fogtechnikus.

Héjasfalva — székelyudvarhelyi helyi érdekű vasút (székely vasút) részvénytársaság.

24 — 1916. szám.

Meghibó

a „Héjasfalva — székelyudvarhelyi helyi érdekű vasút (székely vasút) részvénytársaság”-nak

1916. évi június hó 14-én (tizenegyedikén) szerdán délelőtt 11 (tizenegy) órakor, Budapesten II., Szilágyi Dezső-tér 1. szám alatt (II. emelet) tartandó

rendes közgyűlésére.

Napirend:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése és az 1915. évi mérleg végleges megállapítása.
2. Határozat a tiszta nyereség hová fordítása iránt.
3. Határozat az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére adandó felmentvény tárgyában.
4. Határozat a beruházás tartalékalapnak igénybevétele tekintetében.
5. A felügyelő bizottság megválasztása 3 évre.
6. Az igazgatóság, végrehajtó-bizottság és felügyelő-bizottság javadalmazásának megállapítása egy évre.

Budapest, 1916. évi május hó 22-én.

Az igazgatóság.

Kiönat az alapszabályokból: Minden letett részvény egy szavazatra jogosít, de 100 szavazatnál több nem gyakorolható.

Aki szavazati jogát gyakorolni kívánja, köteles részvényeit a le nem járt szelvényekkel együtt **Budapesten: a „Magyar Általános Hitelbank”-nál** (V., József-tér 2. sz.), vagy **Székelyudvarhelyen: az Udvarhelymegye értékeit kezelő pénztárnál**, vagy **M—m Frankfurtban: a „Dresdner Bank”-nál** legkésőbb 3 (három) nappal a közgyűlés megtartása előtt letenni.

Az államkincstár ezen kötelezettség alól fel van mentve.

NEMESEK

UDVARHELYVÁRMEGYE

NEMES CSALÁDJAI

© Szerkesztette: **Pálmai József** ©
családtörténetíró Marosvásárhely,
Magyarország címeres könyvének ügy-
vezető szerkesztője.

Ára füzve 16 korona. Kapható **Betegh Pál**
könyvkiadónál SZÉKELYUDVARHELYT.
E díszesen kiállított, családi címerekkel
dusan illusztrált mű, igen becses család-
történeti adatokat foglal magában.